

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Admirandvm vindictae divinae theatrvm

Tympe, Matthäus

Monasterii Westphaliae, 1611

Cæremoniarum irrisio

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51314](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51314)

manibus vellebat, dilaceratus atq; dissectus, & oculi inuersi essent, & os spumas emitteret. At nō prius à dæmonio suffocari desijt, quam magnus ille (Greg.) Deum pro ea inuocasset atque placasset. Hæc Greg. Nyssenus.

v. locum
de perfec.
piorum.

Cum hæreticus quidam Agrestius B. Columbanum iam mortuum conuicijs & calumnijs laceraret, B. Eustachius Abbas sic vltus est Calumniatorem idque in concilio Matiscenensi. In horum præsentia sacerdotum, ait (vt scribit Ionas abbas eius contemporaneus) te ego, eius discipulus & successor, cuius tu disciplinam & instituta damnas, ad diuinum iudicium cum illo intra præsentis anni circulum disceptaturum inuito, vt istius iudicis examen sentias, cuius famulum tuis obtreptionibus maculare conaris. Sed cum ille (Agrestius) sapius sibi datum pœnitentię locum non agnosceret (subijcit Ionas sequenti capite) vt B. Eustachij sententia ad diuinum iudicium ipsum vocantis præualeret, ante 30. dierum curriculum priusquam vertentis anni meta completeretur, à seruo suo, quem ipse redemerat, securi percussus interiit.

2.
Delr. disq.
mag. li. 4.
c. 4. q. 4. f. 1

Vita S. Eustachij seu
Eustasij
c. 6. mense
Maio.

*CAEREMONIARVM IRRISORES
puniuntur.*

Refert Bredenb. li 7. coll. sacr. c. 56. quodd, cum Pharellus & Viretus primum Geneuæ secreto concionarentur, & Catholico ritu in solempni quodam festo Virginis Dei-

C 3 paræ

paræ Processio cum SS. reliquiarum deportatione institueretur & matrona quædam primaria & Deiparam & sacerdotes irrisisset, postridie enixa sit puerum mortuum, quo viso aperte sinistram suam machinationem confessâ sit, nimirum se iam antea decreuisse non permittere prolem suam à quoquam sacerdote baptizari.

2.
Cap. 57.

Subiungit de duobus Geneva Lausannam euntibus, cumque tempestas gravis intruderet cum tonitruo & fulgure, atque alter illorum se signaculo S. crucis antiquissimo Christianorum ritu muniret, alter eum irridens, sicine, inquit, vis muscas à naso tuo abigere (nam huiusmodi facetijs omnia sacra ludificantur) & ecce protinus denuo cælum intonat, idemque ille irrisor fulmine percussus emoritur, altero isto cruce signato incolumi manente, qui mox rem gestam per totam Geneuam diulgavit.

3.
Cap. 58.

Addit, quod cum Reu. patres Societ. Iesu Collegio suo recentè Antuerpiæ erecto factiosorum hominum opera eieci vrbeq; excedere iussi essent totaq; iam Collegij domus vacua esset ac desolata quidam Calvinistica factionis sectator in eam se proripuit, & colligati straminis fasciculum (qui adibus pestis cōtagio infectis appendi consuevit) è fenestra suspendit in derisum & cōtumeliam Patrum, moxq; alius quidam eiusdem factionis ostium pulsavit, alter vero qui fasciculū suspenderat,

quid,

quid, inquit, hic pullas? videtne insigne pesti-
 lentiae? vniuersi hic peste sunt sublati. Eodem
 die pestis domum istius irritoris inuasit, cum
 tamen ante nulla circumquaq; esset pestis co-
 tagio. Et cum circa idem tempus Antuerpia in
 platea cochlearia vulgo appellata plerique re-
 rum nouarum studiosi conuenissent diemq;
 festu agerent ob patres Soc. Iesu vrbe submo-
 tos, ac pernam bene elixam in medium platee
 adferentes leti epularentur, ac deinde ad cho-
 reas & tripudia sese dederent, ecce paulo post
 istius plateae habitatores tam saeva inuasit pe-
 stis vt circiter 40. ea lue statim exstingueren-
 tur, interquos & capitaneus & praecipui inco-
 lae istius loci fuerunt. Ijdem quoque paucos
 ante menses Catholicos scommatibus & di-
 cterijs diuexarant cum iuxta antiquissimum
 totius Ecclesiae ritum in diebus Rogationum
 ab aede sacra D. Michaelis ad Basilicam Dei-
 parae Virginis sacras litanias solemniter & re-
 ligiosè peragerent, vtriusque facinoris impie-
 tatem vna ultione Deus vindicauit, vt qui an-
 tea dissimulando se mitem & longanimem of-
 fenderat nunc vindicando se Deum ultionis
 declararet.

Cap. 59.

S. litanis
 & sacerdo-
 tib. insult-
 antes diui-
 nam pe-
 sentiunt
 ultionem.

In ultimo cap. libri ait: Anno 1578. Sylua-
 ducis Brabantiae contigit vt quidam nouorum
 dogmatum praeco in Ecclesia paraciali D. Pe-
 tri concionaretur, qui cum inter cetera ele-
 uationem SS. Eucharistiae miris cachinnis
 & contumelijs exagitaret, aliasq; Catholicae

4.
 Cap. 61.

C 4 Eccle

Ecclesiæ cæremonias effreni verborum potulantiã proscinderet, mox in ipso suggestu inter ipsa profanæ sermocinationis ludibria diuinitus morbo corripitur, animamq; non multo post exhalat, & clam à suis sepelitur.

5.
Cap. 48.

Prope Delphos contigit pueros quosdam in pagis baptizari, sed spretis & omissis à baptizate cæremonijs Catholicæ Ecclesiæ, Pueri isti postea omnes morbo correpti sunt. parentes puerorum videntes vltionem diuinam rogarunt pastorem quendam Catholicum Delphis tunc agentem vt cæremonias quas sciebant antiquitus ritu Catholico adhibitas nunc vero omissas supplere non grauaretur, quo peracto mox omnes illi pueri languentes & infirmi conualuerunt.

6.

Anno 1581. In die corporis Christi venit Erphordiam Elsa Blassen cum marito, infante, matre, ancilla & alijs, circa 7. horam & 8. in templo Seueri audiuit concionantem Doctorem Vitum Miletum de Venerabili Sacramento, & finita concione incepit audire sermone Pastoris (eiusdem Ecclesiæ) Michaëlem Herzig. Sed cõsistens prope altare S. Michaelis cum infante magno impetu corruit in terram inspectante & præsentem etiam Georgium Oland Vicedomino. infantem illæsum præsentem sustulerunt. mater vero muta & omnis sensus expers elata est ex templo, eique vberim effluxit sanguis ex ore & naribus. Mater & ancilla asseuerabant eam in templo irrisisse

se sacri

se sacrificantem sacerdotem, & in hanc blasphemiam erupisse, accedendū mihi propius vt videam huius fatui prestigias: Ich muß hin zu gehen vñnd sehen was der Narr ganclet. Viderant & alij ipsam in templo oberrantem & non solum sacrificia sed & concionem irridentem. Cum vero ad se blasphema hæc mulier fuisset reuersa & se Gottam, vnde venerat, recepisset, vicini eius Erphordienses quosdam post aliquot dies docuerunt, ipsam ægro pristinae sanitati restitui posse.

Scripti nuper aliqua de terræ motu duorūq; pagorū oppressione, sed minus perfecta, nunc quæ vel didici à nostris qui locum vident, vel ex aliorum vera relatione cognouit scribā. Accidit hæc miserrima clades eo tempore quo Ecclesia Catholica iuxta calendarium vetus diem cinerum celebravit, quò die incole Baccho & comotationibus dediti in Catholicorum despectum ridicule orbiculos ex rapis & pomis excisos instar sacerdotum sacrificabant (Ich vermein es werden Nettig schmitz gewesen sein/ dann es bey diesem Volck gar bräuchlich zu morgens früh in Nettig vñnd Knobloch zu kolschen). Sunt porro hi subditi Bernatum & plerique Hugonotæ, pagus vterq; fuit supra lacum Lemanum ad Rhodanum situs in valle satis ampla omni ex parte circumdara alpibus, vini & sceni feracissima in eadem ad radices alpium exsurgunt colles altiores turri Ingolstadiana, retro quos

C 5 præ-

7.

De terræ motu Heluetico ex literis Friburgi à viro docto & fide digno datis 7. Iulij, anno 1584.

prædicti pagi magno à se interuallo distantes positi fuerunt. Itaq; cum personati hinc inde discurrerent & summo mane vino maderent, ecce de repente ob terræ motum montes iuxta positi vacillare cœperunt, sensimq; terram deiicere; at illi propter collem interpositum secure in eadem leuitate permanentes tempestatem contempserunt (haben das Gwitter fürber rauschen lassen vnd den schleimer gesungen) verum extrema gaudij luctum præoccupauit. Nam concussione facta, mons per medium diuisus ingenti fragore decidens prius vtrumque pagum congerie terræ & lapidum contexit, quam fugere miseri possent. Quotquot igitur fuere in pago cum iumentis & animalibus sepulti sunt. Duo autem euerunt quæ miraculi loco habenda sunt. Vnum quod ex incolis quidam vir confectæ ætatis fugientes filios reuocâs & ad orationem exhortans seruatus fuerit sine vlla læsione, nec domus illius cooperta, licet reliquorum in eodem pago ædes obrutæ fuerint: alterum quod terra decidens ex altissimo monte, in ea valle quæ retro montem est, non remanserit, sed illa per motem resiliens pagum remotiores oppleuerit, & quidem ita affabrè vt ne lapis quidem sit qui inordinatè terram in congerie excedat (also artlich ist das Erdereck auff einander gesetzt/ daß ob gleichwol merckliche grosse Felsen sampt der Erden sich von der höhe des Bergs haben abgeschliffen/nicht doch

CO
wenig
Es ist
habe de
reich
in hoc
terra n
egresta
star san
fecti di
minum
teantur
iument
126. mo
rum 21
niq; do
gangen
gewiß
A M
in Holl
tes, qui
runt ca
sia enim
vt irrid
ipforun
conscen
ram SS.
nam aq
saltates
Domin
amictus
ipfis ve
m

weniger kein Stein für den andern aufgiehet;
 Es ist ein gemein sage/der Engel desselben orts
 habe den Rücken widergehalten vnd das Erd-
 reich auff den Dorff in solche höhe auffgeföhret)
 in hoc postremo pago quatuor domus quas
 terra non cooperuit, flamma ex terrę cõgerie
 egressa exulsit: scaturiunt fontes ex eadem in-
 star sanguinis quos duo viri prudentes eo pro-
 fecti diligenter considerarunt. Numerus ho-
 minum oppressorum maior est quam ipsi fa-
 teantur, aiunt enim dütaxat 122. interijße, ex
 iumentis 804. domus numerantur 96. horrea
 126. molendina 8. iugera vinearum 62. prato-
 rum 212. agrorum prope pagum 66. vini de-
 niq; dolia 318. (die anzahl des Weins so vnder-
 gangen/ist noch so groß/ aber hat bisher nit für
 gewiß mögen geschätzt werden).

ANNO 1602. in Bacchanalibus 22. Febr.
 in Hollandia in ciuitate Edam, triginta mili-
 tes, qui breui venerant Ostenda, impiẽ irrife-
 runt cæremonias Ecclesię Catholicę, indu-
 sia enim super cætera vestimenta induerunt
 vt irriderent vestimenta clericorum. vnus
 ipsorum induit casulam & locum editiorem
 conscendit, in manu formam ciborij ac figu-
 ram SS. Sacramenti gestauit, alius vrnã ple-
 nam aquę cum scopis portauit, hinc omnes
 saltates & cantillãtes frequenterq; repetentes,
 Dominus vobiscum, intrarunt templũ: casula
 amictus cæteros præcessit, Demum vnum ex
 ipsis veste sacerdotali ornarunt, alligatum
 arbo-

8.

Hęc Tra-
 gœdia Eda-
 mensis Bru-
 xellis Belgi-
 cę est im-
 pressa apud
 Rotgerum
 Velpium.
 Vnus horũ
 militũ An-
 tuerpia suę
 erat Obser-
 uans.
 Processio-
 nis Catholi-
 cę iussu.

Placuerūt
Cōsistorio
&c. quas fe-
cerant fa-
bular.

Pōtificem
Romanū
eiusq; ca-
thedraū
rident.

Was helfe
feu mir
Zierffn vnd
Bril waß
ich nit sehen
wil.

arboribombardis papyro oneratis petierunt, quasi mortuum sepeliuerunt, ex sepulchro-
terum extractum in templum duxerunt, ubi
consules ipsis quatuor cupas cereuiſiæ loco
honorarij dederunt, quas in templo cum cō-
sulibus euacuarunt. Poſtridie vnum ipſorum
inſtar Episcopi veſtierunt mitra exornarunt,
conſpicillum naſo eius impoſuerunt, & ma-
gnum cereum ei in manus dederunt, ridendo
ipſum quaſi nihil videret nihilq; intelligeret
ad que ipſe reſpondit, quortum mihi cereum
& conſpicillum cum videre nolim? Tace-
multa alia quibus religionem Catholicam
populo ridendam propinarunt. Cum ea-
dem nequitias ipſo die S. Matthiæ (24. Febr.
dom. I. Quadrag. repetere conarentur, man-
poſt 4. fulmen incidit in prædictum tem-
plum, & ſimul cacodæmon in forma ſerpe-
tis habentis caudam inſtar cometæ, qua in or-
bem complectebatur vniuerſam turrim tem-
pli, euomebat ex faucibus magnos globos ſu-
marum quibus incenſæ ſunt quatuor domus
templo vicina, identidem etiam vociferaba-
tur Dominus vobiscum, & prædicta ludibri-
blaſphemorum militum repetebat, turris
ta incendio conflagrauit cum templo &
ædibus vicinis, vnica domus manſit illæſa,
la nimirū quam olim inhabitauit Paſtor eius-
dem Eccleſiæ & iam inhabitant eiufdem
cognati piij Catholici. Niſi ciues Horn-
ſes & Munikendamenses Edamensibus ſu-

curriſ
Quan
gædig

Ni
trajici
eſſet, p
pra, id
la capi
non in
quo co
ſectum
exhibe
ſcelett
cerat r

The
natis a
ſeculi c
linia B
præſen
cum iur
ergo de
mox à c
familia
Hanſv
extra op
ibidem
plurim
lares pu

currisent, tota ciuitas cum incolis perijsset. Quantam vindictam irrogatam esse huius tragediæ auctoribus existimabimus?

*OB CHOREAS PESSIME
pereuntes.*

Nicephorus de filia Herodiadis saltatrice
ita scribit: Brumali tempore ei fluuius 1.
Hist. eccle.
lib. 2. c. 20.
traijciendus erat, qui cum glacie constrictus
esset, pedes eum transibat. Glacie autem ru-
pra, idq; non sine Dei numine, demergitur il-
la capite tenuis, molliusque se mouens saltat,
non in terra, sed in vndis, caput vero à reli-
quo corpore, non ferro, sed glaciei crustis re-
sectum, in glacie ipsa saltationem lethalem
exhibet, spectaculoque eo omnibus præbito, Matth. 14.
scelestum hoc caput in memoriam ea quæ fe-
cerat reuocat.

Thomas Cantipratensis (D. Thomæ A qui- 2.
li 2. c. 37.
natis æqualis) in libro apum exempla hæc sui
seculi comemorat. Puella quædam in Mecho-
linia Brabantia oppido, inquit, vt ab eis qui
præsentibus fuere cognoui sacro die dominico
cum iuuenibus diu choreas duxerat: fatigata
ergo domum redijt, & dormitum pergens
mox à dæmone obsidetur, ea clamante surgit
familia, ligant vinculis sæuientem, mane in
Hansvich ad oratorium gloriosæ virginis
extra oppidum deportatur. frequenter enim
ibidem Maria virtutum operatrix miracula
plurima demonstrauit. Accurrunt mox Scho-
lares pueri, vnusq; duodecim annorum auda-
cior